

Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og utdanning

201000768-1

323.3

Bydelene 1-15

Dato: 09.11.2010

Deres ref:

Vår ref (saksnr):

Saksbeh:

Arkivkode:

200802157-47

Bjørn Gaarder Johansen, 61744

323

**HØRING - SAK OM SENTRAL BESTILLING OG DIMENSJONERING AV
BARNEHAGEKAPASITET I KOMMUNEN**

Det vises til byrådssak 225/08 og følgende vedtak i bystyret 28.01.2009 om bestillerfunksjonen for barnehager:

"Ansvaret for bestilling av barnehageplasser i kommunen skal, i en periode på to år, ligge hos den til enhver tid ansvarlige byrådsavdeling. (P.t. Byrådsavdeling for kultur og utdanning.) Dersom byrådet finner at det foreligger grunner for å forlenge denne perioden, må det fremmes som egen sak."

I vedlagte utkast til byrådssak som skal legges frem for bystyret er det foreslått at ansvaret for bestilling av barnehager og dimensjonering av barnehagekapasiteten legges til den til enhver tid ansvarlige byrådsavdeling, nå på permanent basis.

Av hensyn til videre fremdrift ber vi om at bydelenes høringsuttalelser er byrådsavdelingen i hende senest **mandag 22. november 2010**. Bydelene kan selv velge om det er bydelsutvalgene eller bydelsadministrasjonen som avgir høringsuttalelsen. Dersom det er bydelsutvalgene som skal avgi høringsuttalelsen og deres uttalelse ikke er mulig å få vedtatt innen nevnte frist, må byrådsavdelingen få tilsendt bydelsadministrasjonens innstilling innen fristen.

I tillegg til hensynet til fremdrift henger knapp høringsfrist sammen med at bydelene var godt involvert i forarbeidene til dagens midlertidige ordning. Høsten 2008 ble bestilling av barnehager utredet og arbeidsgruppens forslag ble sendt på høring til bydelene. To bydeler deltok i arbeidsgruppen. Det vises i den forbindelse til brev fra av 02.09.2008 med vedlegg (følger vedlagt).

Med hilsen

Bente Fagerli
kommunaldirektør

Bente Borgen Wold
fagsjef

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Utkast til byrådssak

Brev av 02.09.2008 fra Byrådsavdeling for kultur og utdanning til bydelene

Kopi til: EST og BLK

Byrådsavdeling for kultur og
utdanning

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Byrådssak

(Høringsutkast 08.11.2010)VIDEREFØRING AV SENTRAL BESTILLING AV BARNEHAGEPLASSER OG SENTRALT ANSVAR FOR DIMENSJONERING AV BARNEHAGEKAPASITETEN I OSLO

Saksfremstilling:

Lovfestet rett til barnehageplass ble innført fra 2009. Retten innebærer at kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen. Rett til plass i barnehage gjelder for barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass. Det fremgår av lovteksten at barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt. Videre står det at kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen. (Frist i Oslo er 01.03. hvert år.)

I "Forskrift om standardvedtekter for kommunale barnehager i Oslo kommune" av 28.01.2009 ble det vedtatt at Oslo skal være ett opptaksområde for barnehageplass i Oslo. Videre at opptaksmyndighet opprettholdes i den enkelte bydel.

For å ivareta den lovfestede retten og for å se Oslo som ett opptaksområde ble det i byrådssak 225/08 "Bestillerfunksjon – barnehager" foreslått av byrådet at ansvaret for bestilling og vurdering av endringer i barnehagekapasiteten legges til den ansvarlige byrådsavdeling. Saken ble vedtatt av bystyret 28.01.2009, sak 12/09 med følgende vedtak:

"Ansvaret for bestilling av barnehageplasser i kommunen skal, i en periode på to år, ligge hos den til enhver tid ansvarlige byrådsavdeling (p.t. Byrådsavdeling for kultur og utdanning). Dersom byrådet finner at det foreligger grunner for å forlenge denne perioden, må det fremmes som egen sak."

Resultatet av denne organiseringen har vært vellykket og kommunen har i to hovedopptak (for 2009 og 2010) klart å gi tilbud til alle med lovfestet rett til barnehageplass. Samhandlingen med bydelene fungerer meget bra. I tillegg er det et nært og godt samarbeid med Omsorgsbygg Oslo KF.

Behovet for å videreføre dagens ordning med sentral bestiller forsterkes ytterligere grunnet følgende forhold:

Lovfestet rett:

Behovet for å etablere nye barnehager er fortsatt stort. En sentral bestillerfunksjon er helt nødvendig grunnet behovet for helhetlig planlegging og styring. I økonomiplanperioden 2011-2014 er det lagt opp til en etablering av 3000 barnehageplasser. Etter byrådets oppfatning er det avgjørende å se Oslo som en helhet når nye barnehageplasser skal bestilles. Vi nærmer oss et punkt hvor det fort kan skje overetablering i visse områder dersom en ikke ser flere bydeler/områder under ett. Videre er det usikkerhet knyttet til utviklingen i etterspørselen. Det er mye som tyder på at etterspørselen i bydeler med høy andel familier med minoritetsspråklig bakgrunn fortsetter å øke. Med tilbud som gratis kjernetid og aktiv rekruttering av barn til barnehage kan etterspørselen etter plasser endre seg raskt. Denne type vurdering bør gjennomføres på et overordnet nivå.

Endring av barnetallet i aldersgruppen 1-5 år:

Økning av barnetallet i aldersgruppen 1-5 år fordeler seg ujevnt. Dette innebærer at enkelte bydeler/områder opplever sterk vekst, andre reduksjon av barnetallet. Fremover i økonomiplanperioden må det derfor også vurderes om det er behov for å redusere kapasiteten i enkelte bydeler, alternativt ikke erstatte midlertidige prosjekter med permanente. Også denne vurdering er nødvendig å gjennomføre på et overordnet nivå.

Rammefinansiering – innlemming av de øremerkede midlene til etablering og drift av barnehager:

Fra og med 2011 innlemmes de øremerkede tilskuddene til barnehager i inntektssystemet. Rammefinansieringen innebærer at kommunen får et helhetlig ansvar for finansiering av barnehager, både kommunale og ikke-kommunale.

I den forbindelse har Kunnskapsdepartementet hatt på høring ny forskrift for økonomisk likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager. Kommunens høringsuttalelse ble vedtatt i byrådet den 24. juni 2010, sak nr. 1070. I forslaget fra Kunnskapsdepartementet legges opp til at ikke-kommunale barnehager skal få 100 % av det kommunale barnehager gjennomsnittlig får i offentlig støtte. I dagens system er det en minimumsgrense på 85 % som økes til 88% høsten 2010 og 91% i 2011.

Videre ble regjeringens forslag i Ot. prp. nr. 57 (2007-2008) om at kommunen **kan** velge om det skal gis tilskudd til ikke-kommunale barnehager vedtatt av Stortinget 16. juni 2009. Dette krever at kommunen så langt det lar seg gjøre også må ha oversikt over private barnehageplaner i Oslo. Kommunen må være med på å sikre at private aktører etablerer seg i områder med udekket behov og hvor det er etterspørsel.

Oppsummering:

For å sikre at dimensjoneringen av barnehagekapasiteten, både i kommunale og private barnehager, er i tråd med behovet for barnehageplasser, foreslår byrådet at bestilleransvaret legges permanent til ansvarlig byrådsavdeling. En slik løsning sikrer bedre ressursutnyttelse og en bedre kontroll av de økonomiske konsekvensene på sektoren.

Lover og regelverk, tidligere vedtak

Det følger av reglementet for bydelene § 3-2 og § 3-3 at bydelene har oppgaver knyttet til bl.a. lov om barnehager og at bydelene har avgjørelsesmyndighet i saker som er tillagt det av bystyret.

Økonomiske og administrative konsekvenser

En permanent ordning med sentral bestilling av barnehageplasser i kommunen vil ikke medføre behov for endringer i tildeling av budsjettmidler til bydelene (funksjonsområde 2A i kriteriesystemet for bydelene). Den ansvarlige byrådsavdelings utgifter til bestilling av barnehager vil bli ivaretatt innefor byrådets budsjettforslag for 2011.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Ansvar for bestilling av barnehageplasser og dimensjonering av barnehagekapasitet i Oslo legges til ansvarlig byrådsavdeling (p.t. Byrådsavdeling for kultur og utdanning)

Byrådet, den

Stian Berger Røsland

Torger Ødegaard

Vedlegg tilgjengelig på Internett: Ingen

Vedlegg ikke tilgjengelig på Internett: Ingen

Opptak i - og bestilling av barnehager

Lovfestet rett

Ved lov av 08.08.2008 nr. 73 – *Lov om endringer i barnehageloven* ble det innført en lovfestet rett til barnehageplass. Ny § 8 annet ledd lyder: "Kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 12a. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov."

Ny § 12a lyder:

"Rett til plass i barnehage

Barn som fyller ett år senest innen utgangen av august det året det søkes om barnehageplass, har etter søknad rett til å få plass i barnehage fra august i samsvar med denne loven med forskrifter.

Barnet har rett til plass i barnehage i den kommunen der det er bosatt.

Kommunen skal ha minimum ett opptak i året. Søknadsfrist til opptaket fastsettes av kommunen."

Kunnskapsdepartementet tar sikte på at loven skal tre i kraft fra 2009. Dette fører til at kommunen pr. 31.08.2009 har plikt til å sørge for og å kunne tilby plass til alle med slik rettighet.

Kommunens forskrift for barnehager har i dag retningslinjer knyttet til kriterier for tildeling av barnehageplass. Ved lovendringen vil barn som har fylt ett år pr. 31.08 ha rett til plass fra august det året det søkes. Dette innebærer at kommunens forskrift vil bli omarbeidet. Retningslinjene må regulere hvordan barn skal fordeles til den enkelte barnehage og hvordan barn uten lovfestet rett skal ivaretas.

Loven stiller krav om at *kommunen* skal tilby plass i den kommunen barnet er bosatt. Lovens regel for samordnet opptaksprosess er foreslått videreført. Departementet viser til at kommunene gjennomgående har gode rutiner for samordnet opptak og at kommunen selv skal ha ansvaret for å ivareta dette på best mulig måte. Det blir fremhevet viktigheten av at det videreføres et godt samarbeid mellom ikke-kommunale og kommunale barnehager, både for å kunne oppfylle retten til plass, men også for å kunne gi et tilbud i tråd med brukernes ønsker og behov. Sak om forslag til kommunens nye barnehageforskrift sendes på høring parallelt med denne saken.

Konsekvensene av å takke nei til et tilbud om plass i barnehage

Departementet har ikke omtalt konsekvensene av å takke nei til et tilbud om plass i barnehage. Departementet har imidlertid trukket opp grensene for hva retten skal omfatte: "Formålet med retten er at en søker skal motta et barnehagetilbud innenfor de rammer som retten gjelder. Innholdet i retten framgår av forslaget til § 12a og styres av barnehageloven §§ 8 og 12 og forskrift om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage § 6. Kommunen har oppfylt retten til barnehageplass for søkere som har fått barnehageplass i samsvar med sitt første eller andre ønske eller i samsvar med § 12a.

Søkere som takker nei til et slikt tilbud, vil ikke ha rett til å motta et nytt tilbud fra kommunen, da kommunen ved dette tilbudet har oppfylt retten til barnehageplass. Søkere som ikke får sitt første ønske oppfylt, har imidlertid rett til å bli satt på søkerliste ved denne barnehagen, jf. saksbehandlingsforskriften § 3 andre ledd. Retten til å bli satt på

søkerliste gjelder uavhengig av om søker har akseptert den tilbudte barnehageplassen eller ikke. Søkere som takker nei til et barnehagetilbud i samsvar med § 12a, kan måtte vente til neste opptak før de på nytt får tilbud om barnehageplass.”

Behov for plasser

Av byrådets årsmelding for 2007 fremgår det at ved utgangen av 2007 hadde ca. 29 450 barn plass i ordinær barnehage eller familiebarnehage.

Fra 2005 til og med 2007 har antall barn i barnehage økt med 5 400. Kapasitetsøkningen har vært på hele 8 300 storbarnsplasser. Til tross for en stor utbygging har dekningsgraden bare økt med 5,6 % poeng.

Dette skyldes for det første en stor økning i aldersgruppen 1-5 år (7 %). Her står Oslo i en særstilling. Andre storbyer som Stavanger (0 %), Bergen (-1 %) og Trondheim (0 %) har ikke vekst i denne gruppen. Videre er andelen barn som har fulltidsplass stadig økende.

Etter hovedopptaket i år, ser det ut til at antall søkere utgjør mer enn et gjennomsnitt på 90 % dekning. Dersom etterspørselen øker til gjennomsnittlig 92 % vil behovet for plasser øke til ca 9 000 i 2010.

Det er ut i fra befolkningsprognosene beregnet følgende behov for barnehageplasser i Oslo:

År pr. 1.1.	Behov for nye plasser (fulltids storbarnsplasser) Akkumulerte tall	
	Lovfestet rett	92 % dekning
2008	3 600	8 500
2009	4 300	9 000
2010	4 300	9 000
2011	4 150	8 750
2012	3 550	8 050

I plansammenheng beregnes behov for antall plasser som plasser for barn over tre år. Ved etablering av plasser for barn under tre år, blir antallet plasser lavere som konsekvens av at arealkravene pr. plass er større.

I 2007 ble det etablert 3 350 plasser.

Det er store variasjoner i etterspørsel etter barnehageplasser bydelene imellom, noe som gjør at det ikke er likegyldig hvor i kommunen de nye plassene opprettes. Her er barnehagebehovet beregnet for Oslo samlet.

Byrådets første mål er å få etablert nok plasser til at den lovfestede retten kan ivaretas i kommunen sett under ett. Dette kan bare oppnås dersom planlagte nye barnehager blir bygget i tråd med forutsetningene, flere av de midlertidige plassene kan forlenges og at det bestilles nye barnehageplasser også i bydeler som nærmer seg full dekning.

Dagens organisering

Bestillerfunksjon

I de årlige budsjetter blir det i dag vurdert behov for utbygging av barnehager for byen samlet basert på oppdaterte befolkningsprognoser.

Bestillerfunksjonen for barnehageprosjekter ligger i bydelene. Det er i dag den enkelte bydel som har ansvaret for å etablere nok barnehageplasser for egen befolkning. Bydelen som bestiller kan velge om de vil benytte Omsorgsbygg Oslo KF som leverandør av barnehage eller om de i samarbeid med Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) bortfester tomt til barnehageutbygger til subsidiert pris/nominell leie. I tillegg kan bydelene leie direkte fra private.

Alle bydelene har frem til nå bestilt nye prosjekter. Denne situasjonen har endret seg i det enkelte bydeler nå har; eller nærmer seg full barnehagedekning. Dette innebærer at enkelte bydeler i dag har arealer eller bygninger som egner seg for nye etableringer, men som ikke bestilles, mens situasjonen i nabobydelen kan være det motsatte. Det er også eksempler på at det er ferdigregulerte barnehagetomter i bydeler som antar at de ikke selv har behov for nye plasser før om noen år, og som derfor ikke bestiller utbygging av plassene. Disse forholdene kan føre til at kommunen samlet ikke klarer å realisere målet om full dekning tidsnok.

Det planlegges nå flere store barnehageprosjekter. Noen av disse vil være så store at geografisk bydel ikke vil ha behov for alle plassene. Slik situasjonen er nå, er det Barnehageavdelingen i Omsorgsbygg Oslo KF (OBY) i samarbeid med Barnehageprosjektet i Byrådsavdeling for kultur og utdanning som vurderer disse prosjektene. Prosjektene vil nødvendigvis dekke flere bydeler og vil også kunne være en "buffer" for bydeler som nærmer seg full dekning og som kun trenger et lite antall plasser. Disse prosjektene er- og vil bli lokalisert slik at de er lett tilgjengelig for flere bydeler. Slik bestillerfunksjonen i kommunen er organisert i dag, er det ingen naturlig enhet som kan bestille og ha det økonomiske ansvaret for disse prosjektene.

Opptak

Hver bydel tar opp barn til kommunale og ikke-kommunale barnehager i sin bydel. Dersom foresatte ønsker plass i en annen bydel enn der de bor, må de søke direkte til denne bydelen. I henhold til kommunens barnehageforskrift, tildeles de plass først etter at alle de barn som bor i denne bydelen har fått plass. Det har kommet tilbakemeldinger fra foresatte som reagerer på at de ikke kan få plass i den nærmeste barnehagen dersom den ligger i en annen bydel. Opptak i de ikke-kommunale barnehagene foretas i henhold den enkelte barnehages egne vedtekter.

Enkelte - men ikke alle bydeler, samarbeider i dag om opptak til barnehager som ligger tett ved bydelsgrensen. Behovet for barnehageplasser innenfor den enkelte bydel vil variere fra år til år og gjennom året. For å sikre at ikke noen bydeler har overkapasitet og noen har underkapasitet kreves det en helhetlig oversikt og koordinering for å ivareta loven om barns rett til plass.

Ved innføring av lovfestet rett til barnehageplass, er det kommunens plikt å kunne gi tilbud om plass innenfor kommunen samlet. Ved opptak av barn må en derfor ha mulighet til å kunne se kommunen under ett.

Andre erfaringer

Representanter fra byrådsavdelingen og representanter fra kultur og utdanningskomiteen, var i mai i år på en studiereise til København for å se hvorledes de har organisert sitt arbeid. I København har de løpende opptak og de har mange barnehager som er basert på en sentral base for mottak og henting. Disse basene kan lett flyttes slik at de ivaretar behovet for kort avstand til levering/hentested, men selve barnehagen er plassert utenfor sentrum med gode bygningsmessige og ute/lekefasiliteter.

København har full barnehagedekning og har bygningsmessig kapasitet utover det antall plasser som en hver tid er i bruk. Det årlige forventede behovet bestilles av det sentrale kontoret til barnehagene for hvert budsjettår, basert på fjorårets behov korrigert for forventede endringer i området. I tillegg budsjetterer de med en sentral avsetning for å kunne utløse nødvendig kapasitet dersom behovet endrer seg i løpet av året. Dette gjøres bl.a. ved at de har tilgang på busser som tilbys barnehagen som ekstra ressurser.

I Bergen er det sentralt i kommunen etablert et eget kontor som heter "Barnehageservice". Kontoret har 8,5 årsverk og ivaretar koordineringen av opptaket. Bergen har delt inn byen i 25 barnehageområder. Utgangspunktet for inndelingen er 90 skolekretser. Det er i inndelingen tatt hensyn til infrastruktur. Foresatte kan søke på inntil 4 barnehager. Ventelister er basert på barn over og under 3 år og rangeres etter ventelistedato.

Det er den enkelte barnehage som selv registrerer og oppdaterer i barnehagesystemet og som selv sender ut tilbud om plass, mens det er servicekontoret som sender ut avslagene og som også er klagesaksbehandler. Servicekontoret har også ansvaret for innkreving av foreldrebetaling for barnehager og SFO. Kontoret fører tilsyn med de private barnehagene.

Utredning

På bakgrunn av det ovenstående var det derfor nødvendig å vurdere alternativ til/justering av dagens modell for opptak i- og bestilling av barnehager, for å finne frem til løsninger som ivaretar behovet for å se kommunen som en enhet. Målet er å oppfylle lovens krav om lovfestet rett til plass for alle som har fylt ett år ved opptakstidspunktet (31.08) og deretter raskest mulig full behovsdekning av barnehager i Oslo. Dette må kunne gjennomføres på en måte som ivaretar krav om likeverdig behandling i kommunen.

Det ble derfor etablert et prosjekt for å utrede hvordan kommunens plikt til å gi tilbud om plass kan ivaretas. I tilknytning til prosjektet ble det etablert en arbeidsgruppe som er sammensatt av 3 bydelsdirektører og medlemmer fra 3 byrådsavdelinger i tillegg til Byrådsavdeling for kultur og utdanning.

Vurderinger

Det er ønskelig med færrest mulig endringer i kommunens organisering og myndighet som følge av retten til plass. Driften av barnehager bør fortsatt ligge i den bydelen barnehagen geografisk tilhører. Det foreslås at også driften for de store mer byomfattende barnehagene skal legges til den bydelen de er geografisk plassert. Gjennom den økonomiske tildelingen i budsjettet, får bydelene allerede i dag tilskudd etter hvor mange barnehageplasser de har i drift. Det bør derfor ikke være noe til hinder for at bydelene har ansvaret for drift også av alle plassene i disse mer ”byomfattende” barnehagene.

Før vi får erfaring med hvordan retten til plass og hvordan søkemønsteret blir som følge av at alle kan søke til barnehager på tvers av bydelsgrensene, er det viktig å ha fleksibilitet i driften av den enkelte barnehage. Dette vil spesielt gjelde de større enhetene. I København løste de dette ved å bestille omfanget av drift i den enkelte barnehage basert på fjorårets belegg og deretter kunne justere omfanget i tråd med søkningen. I Oslo vil dette kunne gjøres ved at neste års budsjett til bydelene, baseres på fjorårets drift, supplert med oppdatering av forventet behov det påfølgende år. Det vil være nødvendig å beholde noen midler sentral for å kunne justere driften mer i tråd med behov i de enkelte områder i byen. Avsetningen må også ivareta at det ikke er den enkelte bydel alene som blir sittende med det økonomiske ansvaret dersom det bestilte antall plasser i bydelen ikke blir fullt utnyttet. Samtidig må det være økonomiske incentiver slik at bydelene er tjent med best mulig utnyttelse av plassene.

Bestillerfunksjonen

For å sikre at byens samlede behov for barnehageplasser kan ivaretas, vurderes det som nødvendig at det overordnede ansvaret for bestilling og utbygging av barnehager, tilligger den til enhver tid ansvarlige byrådsavdeling. Hvordan dette praktisk skal organiseres må byrådet vurdere nærmere.

Ved sentralt bestilleransvar må arbeidet skje i nært samarbeid med bydelene. Bydelene skal fortsatt i sitt arbeid bl.a. med de årlige budsjetter, fremme forslag til utbygginger og endringer av eksisterende barnehager. Det er viktig at bydelene er aktivt med i planlegging og tilrettelegging av utbygging. Det lokale AMU må fortsatt behandle de konkrete byggesakene. Bydelene må også være aktivt med i oppfølgingen av prosjektene i egen bydel, men det er den sentrale enheten som må stå som ansvarlig for utbyggingen.

Det er viktig at bydelene bistår den sentrale enheten i oppfølging av byggesakene. Det er derfor ikke hensiktsmessig å skulle foreta en sentralisering av de ressursene som i dag ligger i bydel. Den fortsatt store økningen i barnetall i Oslo medfører imidlertid at det fortsatt vil være behov for god planleggings- og oppfølging sentralt og at dette arbeidet bør styrkes når det overordnede bestilleransvaret legges sentralt.

For å sikre nødvendig barnehagekapasitet er det igangsatt utbygging av flere store barnehageprosjekter. For bydelen hvor flere av disse er lokalisert, vil plassene bli benyttet av barn fra hele byen. Det vil for vertsbydelen knytte seg noe større økonomisk usikkerhet til driften av disse plassene.

Dimensjoneringen av driften av disse vil bli vurdert i de årlige budsjetter. I budsjettforslaget fordeles driftsmidler ut i fra hvor mange barnehageplasser den enkelte bydel har i bruk. Etablering og drift av nye plasser – også de som antas å være

”byomfattende” innebærer derfor ikke noen vesentlig forskjell fra dagens ordning. Det bør imidlertid avsettes midler til en ”buffer” for å fange opp endringer mellom bydelen, særskilt knyttet til de store ”bufferbarnehagene”.

De økonomiske rammer for utbyggingen må fastsettes i forbindelse med behandling av de årlige budsjetter og økonomiplaner.

Opptak til barnehagene

For å ivareta den lovfestede retten til plass og at alle i Oslo må behandles likt, foreslås det at Oslo må være ett opptaksområde. Det har derfor vært vurdert om dette medfører at det må etableres ett sentralt kontor for å forestå opptaket. Selv om det skjer løpende opptak i barnehager gjennom året, ved ledighet og flytting, er den største del av arbeidet knyttet til hovedopptaket ved starten av barnehageåret. Det er derfor lite rasjonelt å etablere ett stort sentralt kontor eller egen enhet for å ivareta dette.

Den formelle endring som må gjøres ved at Oslo er ett inntaksområde, ikke er til hinder for at selve opptaket som i dag, skjer ved behandling i den bydelen barnehagene geografisk er plassert. Det er viktig at de ressursene og den lokalkunnskapen som er i bydelene, blir i bydelene og kan benyttes der både ved hovedopptaket og ved opptak løpende gjennom året. For å sikre at den lovmessige retten til plass blir ivaretatt på en likeverdig måte i hele Oslo, må den nye forskriften ivareta dette. I tillegg vil byrådet vurdere administrative retningslinjer for å sikre at bydelene koordinerer arbeidet med opptaket.

Den største forskjellen vil være at med Oslo som ett inntaksområde, vil foresatte ha rett til å søke på barnehager uavhengig av bydelstilhørighet. Det antas at de aller fleste vil søke barnehage i sitt nærområde, men barnehager som ligger sentralt i forhold til kommunikasjon og de store sentrale barnehagene, kan også være attraktive i forhold til foresattes arbeidsvei m.v. At foresatte kan søke plass på like vilkår uavhengig av bostedsbydel, vil av mange oppleves som en klar forbedring i det flere barnehager ligger slik til at de er naturlige valg selv om de geografisk ligger i nabobydel.

Det vil bli lagt vekt på minst mulig endringer av dagens rutiner, men det legges opp til noen endringer og forenklinger. Det vil bli lagt opp til at søknaden sendes bostedsbydel uavhengig om hvor de omsøkte barnehagene ligger. Det vil fortsatt være bostedsbydel som skal behandle søknadene og fastsette rett prioritet i henhold til kommunens barnehageforskrift. Tildeling av plass må foretas i den bydelen barnehagen ligger.

Uansett må barn som har rett til plass få tilbud om plass innenfor kommunen. Der foresatte ikke har fått sitt første ønske oppfylt, vil de – i tråd med den statlige forskriften, bli registrert på søkeliste til sitt primærvalg.

Forslag til ny organisering

Det overordnede ansvaret for bestilling, utbygging og vurdering av endringer i barnehagekapasiteten legges til den til enhver tid ansvarlige byrådsavdeling. Byrådsavdelingen kan legge det praktiske arbeidet med gjennomføring av dette til en egen enhet eller bydel som byomfattende oppgave.

Oslo kommune skal være ett opptaksområde for barnehageplass. Opptaksmyndighet opprettholdes i den enkelte bydel. Kommunens barnehageforskrift er foreslått endret og vil

bl.a. regulere opptak av barn i kommunens barnehager. Byrådet har fullmakt til å fastsette de nærmere administrative retningslinjene for dette.

Forskriftsendringer

Kommunens nye barnehageforskrift sendes på høring til bydelene parallelt med denne saken.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Fordeling av ressurser til drift av barnehager skjer allerede i dag ut i fra hvor mange barnehageplasser den enkelte bydel har i drift. Endring av opptaksmyndighet endrer ikke på dette.

Utgifter knyttet til den bygningsmessige driften av nye barnehager ligger i dag sentralt i to år. Deretter inngår utgiftene i grunnlaget for fordeling av driftstilskuddet. Det vil bli vurdert om denne praksisen bør endres. De skjevheter som kan oppstå dersom arealkostnadene i enkelte bydeler blir vesentlig høyere enn gjennomsnittskostnad som følge av høy andel nye og dyre barnehager, må vurderes.

For å ivareta den sentrale bestilling av plasser, vil det i budsjettet for 2009 bli foreslått midler for å ivareta dette.

Oslo, 1. september 2008

Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Bydelene 1-15

Dato: 02.09.2008

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200802157-3

Saksbeh:
Merete Johnson, 23 46 17 41

Arkivkode:
323

UTREDNING OM OPPTAK I - OG BESTILLING I BARNEHAGER

Det vises til informasjon i møte med bydelsdirektørene torsdag 12. juni 2008 og brev til bydelene 17. juni 2008 hvor det ble informert om det igangsatte arbeidet.

Arbeidsgruppen har bestått av bydelsdirektørene Mona Tåsen i Bydel Nordre Aker, Maria Brattebakke i Bydel Stovner og Heidi Larssen i Bydel Grunerløkka, i tillegg til representanter fra berørte byrådsavdelinger.

Forslag til ny organisering

Det overordnede ansvaret for bestilling, utbygging og vurdering av endringer i barnehagekapasiteten legges til den til en hver tid ansvarlige byrådsavdeling. Byrådsavdelingen kan legge det praktiske arbeidet med gjennomføring av dette til en egen enhet eller bydel som byomfattende oppgave.

Oslo kommune skal være ett opptaksområde for barnehageplass. Opptaksmyndighet opprettholdes i den enkelte bydel. Kommunens barnehageforskrift vil bli foreslått endret og vil bl.a. regulere opptak av barn i kommunens barnehager.

Høring

Vi ber om at bydelene orienterer sine interne organer og at forslagene legges frem for bydelsutvalget til behandling. Av hensyn til videre fremdrift og for å kunne innarbeide eventuelle endringer i økonomireglement m.v., ber vi om at bydelenes høringsuttalelse må være byrådsavdelingen i hende **senest fredag 10. oktober 2008.**

Den lovfestede retten til barnehageplass og de foreslåtte endringene i kommunens organisering, medfører endring av den kommunale forskrift om opptak i barnehager. Utkastet til ny forskrift sendes på høring til bydelene parallelt med denne saken.

Byrådsavdeling for kultur og
utdanning

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Med hilsen

Bente T. Fagerli
kommunaldirektør

Merete Johnson
prosjektleder

Godkjent og ekspedert elektronisk

Vedlegg: Vurderinger og forslag

Kopi til: VST